

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Krawiec (spr.)

Sędziowie: SSA Wiesław Pędziwiatr

SSA Robert Wróblewski

bez udziału stron

po rozpoznaniu skargi **M. P.** z dnia 04 grudnia 2012 r.

na naruszenie jego prawa do rozpoznania w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy III K 96/10 zawisłej przed Sądem Okręgowym w Legnicy

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. nr 179, poz. 1843 ze zm.)

p o s t a n a w i a:

1. **skargę M. P. oddalić,**
2. **kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

W dniu 7 grudnia 2012r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła skarga oskarżonego M. P. z dnia 4 grudnia 2012r. na naruszenie przez Sąd Okręgowy w L. prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym, prowadzonej pod sygn. akt III K 97/06, bez nieuzasadnionej zwłoki. Autor skargi domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania w przedmiotowej sprawie i wypłacenia mu sumy pieniężnej w kwocie 20 000 zł.

Przystępując do rozpoznania skargi, Sąd Apelacyjny ustalił następujące fakty:

W dniu 31 maja 2010 r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął akt oskarżenia przeciwko 13 osobom, w tym m.in. przeciwko M. P., oskarżonemu o przestępstwa:

1) z art. 18 §3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s., z art. 61 § 1 k.k.s. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s.

2) art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Akta postępowania przygotowawczego liczyły 14 tomów oraz 91 tomów teczek osobowych. Łącznie oskarżonym postawiono 36 zarzutów.

W dniu 23 września 2010 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu – na skutek wniosku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 23 września 2010 r. – w trybie art. 36 k.p.k. przekazał sprawę m.in. oskarżonego M. P. do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy jako Sądowi I instancji (sprawie nadano wówczas sygnaturę III K 96/10).

Zarządzeniem z dnia 8 listopada 2010 r. wyznaczono rozprawę na dzień **13 stycznia 2012 r.** Z uwagi na niemożność jej prowadzenia (brak wyznaczonego dla oskarżonego P. P. obrońcy z urzędu) Sąd postanowił o odroczeniu rozprawy do dnia 10 marca 2011 r.

Rozprawa w dniu **10 marca 2011 r.** została również odwołana z uwagi na niestawiennictwo oskarżonych A. R. i A. N.. Nowy termin rozprawy został wyznaczony na dzień 21 kwietnia 2011 roku.

Z uwagi na niestawiennictwo oskarżonego H. W. rozprawa w dniu **21 kwietnia 2011 roku** została odroczone do dnia 2 czerwca 2011 r.

Na rozprawie w dniu **2 czerwca 2011 r.** obrońca z urzędu M. P. – adw. P. G. oświadczył, iż w dniu 25 maja 2011 r. został wyznaczony jako zastępca z urzędu zmarłego adw. M. M.. W związku z tym nie był w stanie uzgodnić z oskarżonym linią obrony. Nadto z uwagi na kolizje interesów obrończych (związanych z równoczesną reprezentacją oskarżonego C. P.) wniósł o wyznaczenie oskarżonemu innego adwokata z urzędu. Uwzględnivszy wspomniany wniosek Sąd Okręgowy kolejny termin rozprawy wyznaczył na dzień **21 lipca 2011 r.**

Na wskazanym terminie rozprawy nie stawili się oskarżeni T. N. (1) i P. R., w związku czym Sąd odroczył rozprawę – ze względu na okres urlopowy – na dzień 13 września 2011 r.

Na rozprawie w dniu **13 września 2011 r.** Sąd postanowił o połączeniu – na podstawie art. 34 § 2 k.p.k. – do wspólnego prowadzenia z niniejszą sprawą sprawy J. K. (sygn. akt III K 85/11). W dniu tym doszło do rozpoczęcia przewodu sądowego i częściowego odczytania aktu oskarżenia. Kolejny termin rozprawy został wyznaczony na dzień 20 października 2011 r.

Na kolejnym terminie rozprawy – w dniu **20 października 2011 r.** prokurator kontynuował odczytywanie aktu oskarżenia (z pominięciem zarzutów dotyczących M. P., który nie stawił się będąc prawidłowo zawiadomiony). Jednocześnie Sąd zarządził przerwę w rozprawie **do dnia 17 listopada 2011 r.**

Na wskazanym terminie rozprawy, oskarżeni M. P. i A. N. nie stawili się. Z uwagi na powyższą okoliczność Sąd postanowił prowadzić sprawę pod nieobecność oskarżonych A. N., który prawidłowo wezwany nie stawił się oraz M. P., którego nie udało się skutecznie wezwać, z uwagi na brak informacji o aktualnym miejscu zamieszkania. Wyjaśnienia złożyli oskarżeni P. R. i K. K.. Z uwagi na brak wolnych terminów i urlop Przewodniczącego rozprawa została odroczone do dnia 12 stycznia 2012 roku.

Na rozprawie w dniu **12 stycznia 2012 r.** oskarżony M. P. stawił się. Przewodniczący celem uzupełnienia braku wynikłego z jego nieobecności otworzył przewód sądowy w sprawie tego oskarżonego, a prokurator odczytał postawione mu w akcie oskarżenia zarzuty. W trakcie rozprawy wyjaśnienia złożyli M. P., A. N., J. K. i S. Z.. Z uwagi na brak wolnych terminów rozprawa została odroczone do dnia **8 marca 2012 r.**

Na wskazanym terminie rozprawy nie stawił się oskarżony A. R., który według oświadczenia obrońców przebywał w szpitalu. Z uwagi na powyższą okoliczność Sąd uznał, że kontynuowanie rozprawy naruszałoby prawo oskarżonego do obrony. Mając na uwadze powyższe Sąd odroczył rozprawę do dnia 10 maja 2012 r. (z uwagi na brak wolnych sal, terminów i urlop świąteczny przewodniczącego).

Na rozprawie w dniu **10 maja 2012 r.** nie stawili się oskarżeni C. P., P. R. oraz H. W.. Wobec powzięcia wątpliwości co do charakteru ich nieobecności (czy jest ona faktycznie nieusprawiedliwiona) Sąd rozprawę odroczył do dnia 5 lipca 2012 r. Na rozprawie w dniu **5 lipca 2012 r.** wyjaśnienia złożyli oskarżeni H. W. oraz T. N. (2). Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na dzień 20 września 2012 r.

We wskazanym terminie rozprawy Sąd wysłuchał oskarżonych A. S. i P. P.. W celu odebrania wyjaśnień od pozostałych oskarżonych Przewodniczący zarządził przerwę w rozprawie do dnia **5 października 2012 r.** W dniu tym wyjaśnienia złożyli oskarżeni C. P., P. P. i A. R..

W trakcie rozprawy obrońca M. P. wniósł o wyrażenie zgody na dobrowolne poddanie się przez niego karze, ewentualnie o ograniczenie postępowania dowodowego.

Na kolejny termin rozprawy wyznaczony na dzień **8 listopada 2012 roku** wezwano świadków. Czterech z wezwanych świadków nie stawilo się. Z uwagi na urlop Przewodniczącego (17.12.2012r.- 06.01.2013 r.) rozprawa została odroczone do dnia **10 stycznia 2013 roku**.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga oskarżonego M. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, trzeba – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. – mieć na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W orzecznictwie wskazuje się, że „przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Taką zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 ; por. również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2010r. sygn. akt WSP 13/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 lutego 2005 r. sygn. akt II S 5/05; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 07 kwietnia 2009 r. sygn. akt II S 4/09).

Nie można również pomijać treści art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i rozumienia tego przepisu w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a zwłaszcza użytego w nim pojęcia „rozsądny termin zakończenia sprawy”. Zgodnie z tym przepisem każdy ma prawo do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. Ocena, czy przewlekłość postępowania jest uzasadniona, musi być dokonywana w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem takich kryteriów określonych w orzecznictwie Trybunału jak: stopień złożoności sprawy, zachowanie skarżącego i odpowiednich władz oraz znaczenie materii objętej skargą (zob. m.in. Kubiszyn v. Polska, wyrok ETPC 37437/97 z 30.01.2003; Jagiełło v. Polska, decyzja ETPC 61437/00 z 30.04.2002 r.; Jedamski v. Polska, wyrok ETPC 29691/96 z 26.07.2001 r.; Malicka-Wąsowska v. Polska, decyzja ETPC 41413/98 z 5.04. 2001 r.; Sobczyk v. Polska, wyrok ETPC 25693/94 z 20..2000 r.).

Poddając analizie ustalone powyżej fakty należy stwierdzić, iż podniesiony w skardze zarzut przewlekłości postępowania sądowego nie znajduje potwierdzenia. Istotnie sprawność postępowania toczącego się w niniejszej sprawie była częściowo zakłócona. Wynikało to jednak z powtarzających się nieobecności na rozprawach sądowych kolejnych oskarżonych, co w sposób bezpośredni hamowało szybkość postępowania. Skarżący ze wskazanych przyczyn opóźnienia postępowania zdaje sobie w pełni sprawę, skoro sam przyznaje, iż „przedłużające się postępowanie w dużym stopniu powodowane było **czynnikami całkowicie niezależnymi od Sądu, w tym przede wszystkim niestawiennictwem współoskarżonych**”.

Sąd Apelacyjny nie traci z pola widzenia okoliczności, że od daty pierwszej rozprawy do rozpoczęcia przewodu sądowego upłynęło aż 9 miesięcy. Mimo jednak początkowych zakłóceń, jakie towarzyszyły procedowaniu w przedmiotowej sprawie (o czym była uprzednio mowa), postępowanie jurysdykcyjne po odczytaniu aktu oskarżenia toczy się już stosunkowo sprawnie. Sąd Okręgowy wyznaczał kolejne terminy rozpraw bez zbędnej zwłoki, a odstępy czasowe między nimi nie były rażąco długie. Oczywiście niektóre dłuższe przerwy pomiędzy terminami rozpraw

mogłyby budzić wątpliwości, niemniej każda z owych przerw została przez Sąd orzekający uzasadniona przekonująco (brak wolnych terminów, plany urlopowe).

Treść uzasadnienia skargi nie zawiera żadnych merytorycznych argumentów pozwalających na uwzględnienie żądania skarżącego. Skarżący ogranicza się bowiem do stwierdzenia (poza tym co już wyżej przytoczono), iż „do zaistniałej w niniejszym postępowaniu przewlekłości przyczynił się również brak zdecydowanego działania Sądu, który spowodował, że w sprawie niewiele się działo”. M. P. zwrócił się wprawdzie do Sądu z wnioskiem o wymierzenie kary w trybie art. 387 k.p.k. (na co uzyskał zgodę prokuratora), niemniej nie należy zapominać, iż uwzględnienie owego wniosku leży w gestii Sądu orzekającego (nie jest obligatoryjne), a jego nieuwzględnienie nie może stać się podstawą zarzutu przewlekłości postępowania. O przewlekłości postępowania można bowiem mówić dopiero wówczas, gdy pomiędzy kolejnymi czynnościami procesowymi występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 września 2003 r. sygn. akt II CKN 425/01). Natomiast w rozpatrywanej sprawie Sąd Apelacyjny nie stwierdził, aby takie okoliczności zaistniały.

W tym stanie rzeczy – mając na uwadze powyższe – Sąd Apelacyjny uznał, że złożona przez oskarżonego skarga na przewlekłość postępowania jest bezzasadna, w związku z czym orzekł jak na wstępie.

Na podstawie art. 623 k.p.k. Sąd Apelacyjny zwolnił oskarżonego z opłaty stałej od skargi w kwocie 100 zł, albowiem skarżący jest pozbawiony wolności.